

אִיד: אַעלָה אַל אָבִי

הַמַּעֲשֶׂה אֶרֶע לִפְנֵי שָׁנִים רַבּוֹת, בִּימֵי הַחֲנֻכָּה, וְכֵן
הָיָה הַמַּעֲשֶׂה.

פַּעַם אַחַת, בְּשָׁנַת בַּצֵּרֶת, כְּאִשֶּׁר מֵצָבִים שֶׁל בְּנֵי
יְרוּשָׁלַיִם הָיָה בְּכִי רַע וְהָרָעַב הַחֵל נוֹתֵן אוֹתוֹתָיו
בַּחוּצוֹת, נִמְנוּ פְּרָנְסִי הַעֲדָה וְגִמְרוּ לְשִׁלְחַת לַגּוֹלָה 5
מִשְׁלַח שְׁיִפְצִיר בְּבָנֵי הַגּוֹלָה לִפְתּוֹחַ אֶת לֶבֶם וְאֶת
כִּיסָם לְמַעַן אַחִיהֶם שֶׁבְּאַרְץ הַקֹּדֶשׁ.

לְאַחַר דְּיוּנִים מְרִבִּים, נָפַל הַגּוֹרֵל עַל אֶחָד מִטּוֹבֵי
בְּנֵיהָ שֶׁל הָעִיר, אִשֶּׁר שָׁכַנַע בְּרַב מֵאֲמָץ לְקַחַת אֶת
הַמְּשִׁימָה הַכְּבֵדָה עַל שְׁכָמוֹ. 10

בְּהִגִּיעַ יוֹם הַהַפְלָגָה, יָצָא הַמְּשִׁלַּח לְדֶרֶךְ הַמַּסְפָּנָת, לְאִיטְלִיָּה הָרְחוֹקָה, וְזֹאת, לְמִרוֹת שְׁכָל
לֹא הַכִּיר אֶת הַשָּׂפָה הָאִיטְלִיקִית, וְאִפְלוּ כְּתַבַּת אֵלֶיהָ יוֹכַל לִפְנוֹת, לֹא הִיָּתָה בִּידּוֹ.
הִגִּיעַ הַשְּׁלִיחַ לְאִיטְלִיָּה, בְּיוֹם שְׁשִׁי אַחֲהָ"צ, עָמַד לִיד הַנֶּמֶל, אֲמַתְחָתוֹ מִנַּחַת עַל הָאֶרֶץ וְהוּא
תּוֹהָה וְנָבוֹךְ, לְהִיכֹן יִפְנֶה? מִהִיכֹן יִתְחִיל?

תַּפְלָה נִרְגָּשֶׁת פְּרָצָה מַלְבּוֹ, וְהוּא קָרָא בְּקוֹל: "רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עֲזֹר לִי, אִם לֹא לְמַעַנִי - לִפְחוֹת 15
לְמַעַן בְּנִיד אֲהוּבִיד הַגּוֹזְעִים בָּרָעַב בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ, לְמַעַן יִקְרִי יְרוּשָׁלַיִם אִשֶּׁר תָּלוּ עֵינֵיהֶם בִּי
וּשְׁלַחוּנִי לְשָׁלִיחוֹת הַקָּשָׁה הַזֹּאת".

תַּפְלָתוֹ הִתְקַבְּלָה... וּלְפַתַּע עֲצָרָה לִידוֹ בְּרַכְרָה מְהֵדֶרֶת, שְׁנֵי סוֹסִים אֲבִירִים רְתוּמִים לָהּ,
עָגְלוֹן לְבוּשׁ בְּהַדּוּר אוֹחֵז בְּמוֹשְׁכוֹת וְכָל מְרֹאָהוֹ אוֹמֵר עֲשֹׂר וְיִקְרָה. מִבְּעַד לְדָלֶת הַפְּתוּחָה פָּנָה
אֵלָיו אָדָם, אִשֶּׁר פָּנָיו הִעִידוּ בּוֹ כִּי יִהְיֶה הֵנוּ, וְשָׁאַל לְמַעֲשָׂיו בְּעִיר וְלִמְקוֹם אֲכַסְנֵיתוֹ. מִשְׁנַעֲנָה, 20
הִזְמִין אֶת הַשְּׁלִיחַ לְהִתְאַרֵּךְ בְּבֵיתוֹ, כְּאִשֶּׁר הוּא מִתְחַיֵּב לְסַיֵּעַ לוֹ בְּבִצּוֹעַ שְׁלִיחוֹתוֹ.

לְאַחַר נְסִיעָה קִצְרָה, הִגִּיעָה הַכְּרַכָּה לְרִבַּע עֲשִׂיר וְנַעֲצָרָה לִיד אֶחָד הַבָּתִּים הַיּוֹתֵר מְפֹאָרִים,
כְּאִשֶּׁר נִכְנַס, עָמַד מִשְׁתַּאֲה לְנִכְח הַפֶּאֶר וְהִהָדָר שֶׁנִּבְטָאוּ מִכָּל פֶּנֶה בְּבֵית, לְהוֹצִיא פֶּנֶה אַחַת, פָּנָה
מִרְכָּזִית בְּמִקְוֶם בּוֹלֵט בַּסֵּלּוֹן, אִשֶּׁר נִרְאָה כִּי מַעֲצָבָיו שֶׁל הַבֵּית שָׁכְחוּ מְקִיּוּמָהּ וְהִזְנִיחוּ אוֹתָהּ
לְחִלּוּטִין. 25

בְּאוֹתָהּ הַפֶּנֶה, עַל גְּבִי שֶׁלְחָן, מְהֵדֶר אֲמָנָם, נִצַּב לוֹ בְּקַבּוּק זְכוּכִית שְׁבוּר וּמִנְפָּץ, בְּקַבּוּק מֵאֲבָק,
מְלַכְלֵךְ, מֵצָפָה בִּירִקָּת, אִשֶּׁר הִזְמַן נִתֵּן בּוֹ אֶת אוֹתוֹתָיו הַיֵּטֵב.

'מָה מְקוֹמוֹ שֶׁל חֶפֶץ עֲלוֹב זֶה בֵּין כָּל הַפֶּאֶר וְהִהָדָר?' תַּמָּה הַמְּשִׁלַּח בְּלִבּוֹ. אֵךְ לֹא הִעִז לְשָׁאֵל.
בְּלִיל שַׁבָּת, בְּזִמְן הַסְּעוּדָה, הַבְּחִין בַּעַל הַבֵּית בְּמִבְטָיו שֶׁל הָאוֹרֵחַ שֶׁהִפְנוּ לַעֲבֹר הַבְּקַבּוּק
הַשְּׁבוּר, הוּא פָּנָה אֵלָיו וְאָמַר: "וַיֵּדְאִי מִתַּפְלָא אֶתָּה מָה מְקוֹמוֹ שֶׁל הַבְּקַבּוּק הַשְּׁבוּר, בֵּין כָּל
הַהוֹד הִהָדָר וְהַפֶּאֶר בַּסֵּלּוֹן". 30

הָבָה אֶסְבִּיר לָךְ, לֹא לַחֲנָם הַצְבֹּתִיו שָׁם, אֲלֵא כַּדִּי שֵׁיזְכִּיר לִי אֶת הַמַּעֲשֶׂה שֶׁשָּׁנָה אֶת חַיִּי!
 לֹא נוֹלַדְתִּי עֲשִׂיר כָּפִי שֶׁהִנֵּנִי הַיּוֹם, אֶת חַיִּי בְּאֶרֶץ הַזֹּאת הַתַּחֲלָתִי לִפְנֵי עֲשָׂרוֹת שָׁנִים כְּנַעַר
 קָטָן, כְּאֲשֶׁר נִשְׁלַחְתִּי עַל יְדֵי אָבִי, בְּכַדִּי לְסַיֵּעַ לְסָבִי בְּהַחֲזָקַת הָעֵסֶק הַמְּשֻׁפָּחֵתִי.

אָנוּ, מְשֻׁפָּחֵתִי וְאֲנֹכִי, הַתְּגוֹרְרָנוּ בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה בְּאִמְסֻטְרָדָם שֶׁבְּהוֹלָנְד, וְאֵלּוּ סָבִי הַתְּגוֹרֵר
 וְאֵף נֶחֱל אֶת בֵּית מִסְחָרוֹ כָּאֵן, בְּרוֹמָא. הִזָּה לִי קֶשֶׁה מְאֹד לַעֲזֹב אֶת מְשֻׁפָּחֵתִי שֶׁהַתְּגוֹרְרָה
 בְּהוֹלָנְד וּלְהַגִּיעַ לְכָאֵן, אוּלָם חֲזָקָה עָלִי מִצּוֹת אָבִי.

וְאֲכֹ, עֲזַרְתִּי נִכְרָה הַיֵּטֵב, הָעֵסֶק שֶׁעָמַד בְּפָנַי קְרִיסָה מַחֲלָטָה הַחֵל מִשְׁגִּישָׁג לִפְתָּע, מִקֶּחַץ שָׁנָה
 הִיָּתָה בְּבַעֲלוּתִנִּי רֶשֶׁת אֶרֶצִית מְצֻלִּיחָה.

לְאַחַר שָׁנִים סְפוּרוֹת, כְּאֲשֶׁר נִפְטַר סָבָא, הִזָּה הָעֵסֶק כְּכֹר שָׁוָה מִלִּיּוֹנִים, אֲלֵא שֶׁמִּבְּחִינָה
 רוֹחֲנִית הַתַּחֲלָתִי לְזִיף. סָבָא הִקְפִּיד עַל קִיּוֹם הַמִּצְוֹת עַד לְקוֹצוֹ שֶׁל יו"ד, אֲךָ עִם פְּטִירָתוֹ
 הִיָּיתִי כְּצִפּוֹר דָּרוֹר.

אֵט אֵט, הַתַּחֲלָתִי לוֹתֵר עַל קִיּוֹם הַמִּצְוֹת, עַד שֶׁלְּבִסוֹף הַתַּרְחֻקָתִי מִהִיָּהוּדוּת, הִיָּיתִי נָשׁוּי
 לְאִשָּׁה יְהוּדִיָּה, וְלָנוּ כְּכֹר הָיוּ שְׁנֵי יְלָדִים קִטְנִים, שֶׁהַתַּחֲנֹכּוּ בְּמוֹסָדוֹת לֹא עָרְכִי הִיָּהוּדוּת.

פַּעַם אַחַת, הִזָּה זֶה עָרֵב שֶׁבֵּת, עֲבָרְתִּי בְּרָחוֹב, וְהִנֵּה אֲנִי רוֹאָה יֶלֶד קָטָן עוֹמֵד בְּקֶרֶן זֵוִית, בְּיָדוֹ
 בִּקְבוּק מְנַפֵּץ וְהוּא מְמַרֵר בְּבִכִּי. נִגַּשְׁתִּי אֵלָיו וְנִסִּיתִי לְדוֹבְבוֹ. כְּשֶׁדְּמַעוֹת בְּעֵינָיו סָפַר לִי כִּי אָבִיו
 עָנִי וְאָבִיוֹ, וּבִקְשֵׁי מְצֻלִּיחַ לְפָרְנִס אֶת מְשֻׁפָּחֵתוֹ הַבְּרוּכָה וּלְהַבִּיא טָרֶף לַפִּיּוֹת הָרַעֲבִים. כָּל
 עֵינָיִי הַבֵּית מִתְנַהֲלִים בְּצִמְצוּם גָּדוֹל, כְּאֲשֶׁר כָּל פְּרוּטָה מְחַשְׁבֶּת הַיֵּטֵב וְנִבְחָנֶת הַהִכְרָחִיוֹת
 שֶׁבְּהוֹצָאָתָהּ.

'אֲכֹ', כִּדְ סָפַר הַיֶּלֶד 'הַיּוֹם בְּעָרֵב חָל אֲצִלְנוּ הַיְּהוּדִים, חַג הַחֲנֻכָּה', הַסְבִּיר לִי הַיֶּלֶד שֶׁלֹּא הָעֵלָה
 בְּדַעְתּוֹ כִּי אֵף אֲנִי יְהוּדִי כְּמוֹתוֹ, 'וּבְחַג זֶה מִצְוִים אָנוּ לְהַדְלִיק בְּמִשְׁדָּה שְׁמוֹנֶה יָמִים גִּירוֹת לְזָכֹר
 נְצִחוֹנָם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ עַל הַיּוֹנִנִים, אֲשֶׁר בִּקְשׁוּ לַעֲקֹר מֵהֶם אֶת תּוֹרָתָם וּלְהַעֲבִירָם עַל דֶּתָם.
 בְּמִשְׁדָּה תְּקוּפָה אֶרְכָּה הַפְּרִישׁ אָבִי מִדֵּי יוֹם סָכוּם כֶּסֶף מִמִּשְׁכָּרְתוֹ הָעֲלוּבָה לְרַכִּישַׁת שָׁמֶן לְגִירוֹת
 חֲנֻכָּה.

הַיּוֹם, לְאַחַר שְׁחִזְרָתִי מִלְּמוֹדִי, פָּנָה אֵלַי אָבִי וּבִקְשָׁנִי שֶׁאֵלֶךְ לַחֲנוּת הַשְּׂמָנִים הַמִּמְקָמָה בְּרָחוֹב
 זֶה, וְאֶרְכֹּשׁ אֶת הַשָּׁמֶן הַיָּקָר בְּפְרוּטוֹת הַבּוֹדְדוֹת הַלָּלוּ שֶׁנִּחְסְכוּ זְמַן רַב. הוּא הִזְהִירָנִי שֶׁאֲשַׁמֵּר
 וְאֶזְהַר עַד מְאֹד לִבֵּל יֵאבֵד הַכֶּסֶף אוֹ יִשָּׁבֵר הַבִּקְבוּק חֲלִילָה, תוֹדֶה שֶׁהוּא מִצִּיָּן כִּי אֵלּוּ הֵן
 פְּרוּטוֹתָיו הָאֲחֵרוֹנוֹת.

הַגַּעַתִּי לַחֲנוּת, קִבַּלְתִּי אֶת הַבִּקְבוּק הַיָּקָר, כְּשֶׁהוּא מָלֵא בְּשָׁמֶן, וְנִצָּאתִי לְדָרֶךְ כְּשֶׁהַבִּקְבוּק
 אַחוֹז הַיֵּטֵב בְּיָדִי. לֹא הִסְחֵתִי דַעְתִּי מִמֶּנּוּ, חֲשַׁבְתִּי עַל הַשְּׂמִיחָה הַרְבֵּה שֶׁתִּפְרֹץ בְּבֵית כְּאֲשֶׁר
 אֲשׁוּב וְהַבִּקְבוּק בְּיָדִי, אוּלָם אֲזֹ, לִפְתָּע, אֶרַע אֶסוֹן...

בְּעוֹדִי שֶׁקוֹעַ בְּהִרְהוּרִים - לֹא הִבְחַנְתִּי כִּי אֲבֹן מִנַּחַת עַל הָאֶרֶץ לְמַרְגְּלוֹתִי, וְכִדְ מְצֻאֵתִי אֶת
 עֲצָמֵי שׁוֹכֵב עַל הַמְּדַרְכָּה הַמְּלַכְלָכֶת וְרוֹאָה אֶת הַבִּקְבוּק צוֹנֵחַ אֵט אֵט לַעֲבֹר בְּטוֹן הַמְּדַרְכָּה
 מִבְּלִי יִכְלַת לְהַגִּיעַ...

הַבִּקְבוּק הַתְּנַפֵּץ...

הילד הציג בפני את שבִּרֵי הַבְּקוּק וְהַשְּׁמֹן שֶׁנִּגְרַם מִמֶּנּוּ.

'מֵאֵז וְעַד עַתָּה, סָכַם הַיֶּלֶד, 'עוֹמֵד אֲנִי כָּאֵן וּבּוֹכָה, אֵינֶנִּי מַעֲזֵה לְהִרְאוֹת אֶת פְּנֵי בְּבִיתִי לֹלֵא הַבְּקוּק הַיָּקָר...'

אֵיךְ אָעֲלֶה אֶל אָבִי וְהַבְּקוּק אֵינֶנּוּ אִתִּי?

70 וְכִי מָה אֲשִׁיב לְאָבִא כְּאֲשֶׁר יִשְׁאַלֵנִי מִדּוּעַ לֹא שָׁמַרְתָּ עַל הַשְּׁמֹן, מִדּוּעַ לֹא שָׁמַרְתָּ לָב? וְהַיֶּלֶד פָּרַץ שׁוֹב בְּבִכִּי וּדְמָעוֹת זֹלְגוֹת מְעִינָיו.

בְּשׁוֹמְעֵי אֶת דְּבָרָיו שֶׁל הַיֶּלֶד אֲמַרְתִּי לְעַצְמִי: 'הֲלֹא יְהוּדֵי אֶתָּה כְּמוֹתוֹ!'

'הֵיכֵן אֶתָּה וְהֵיכֵן הוּא? מָה מְטָרִיד אוֹתָךְ – וּמָה מְטָרִיד אוֹתוֹ. יֶלֶד יְהוּדִי קָטָן!'

75 "נִזְכַּרְתִּי" הַמְּשִׁיךְ הַיְּהוּדִי הָעָשִׂיר "בְּסַפּוּרִים שֶׁל הָאֲחִים אֲשֶׁר הוֹרִידוּ אֶת בְּנֵימִין עִמָּם עַל פִּי דְרִישַׁת יוֹסֵף, כְּאֲשֶׁר הוּא מְתָאֵר אֶת חֲרָדָתָם מִפְּנֵי מַצָּב בּוֹ יְהִי עֲלֵיהֶם לְשׁוֹב אֶל אֲבִיהֶם יַעֲקֹב בְּלַעֲדֵי אֲחִיהֶם הַקָּטָן, חֲרָדָה אֲשֶׁר הִתְמַצְתָּה בְּדִבְרָיו שֶׁל יְהוֹדָה "כִּי אֵיךְ אָעֲלֶה אֶל אָבִי וְהַנֶּעֱר אֵינֶנּוּ אִתִּי"? הַכִּיצַד נִשָּׂא פְּנֵינוּ כְּאֲשֶׁר נִשָּׂאֵל הֵיכֵן הוּא הַנֶּעֱר, הֵיכֵן הִיא הַנִּשְׁמָה שֶׁנִּתְּנָה לָנוּ בְּיִלְדוּתֵנוּ זָכָה וּבָרָה. שְׁאֵלְתִּי אֶת עַצְמִי, מָה אָעֲנֶה וּמָה אֲשִׁיב כְּאֲשֶׁר יִשְׁאַלֵנִי עַל נַפְשׁוֹת בְּנֵי וּבְנוֹתִי. אֵיךְ אָעֲלֶה אֶל אֲבִינוּ?!"

80 וְאֵז נִזְכַּרְתִּי בְּיֶלֶד הַבּוֹכָה, לִנְגֵד עֵינֵי עֶמֶד צִיּוֹר מוּחָשִׁי בְּיוֹתֵר שֶׁל בֶּן אֲשֶׁר חוֹשֵׁשׁ מִהֲרַגֵּעַ בּוֹ יֶאֱלָץ לְהַסְבִּיר אֶת מַעֲשָׂיו, דְּמוּתוֹ שֶׁל הַיֶּלֶד הַבּוֹכָה נִצָּבָה לְעֵינַי וְלֹא נִתְּנָה לִי מְנוּחַ.

וְהִנֵּה הַבְּקוּק הַשְּׁבִיר, כָּאֵן בְּפִנֵּת הַחֲמֵד שֶׁל הַסֵּלּוֹן הַמְּפָאָר, בְּכָל רָגַע שֶׁמִּבִּיט אֲנִי עָלָיו אֲנִי נִזְכָּר בְּשֵׁאלָה: "כִּי אֵיךְ אָעֲלֶה אֶל אָבִי וְהַנֶּעֱר אֵינֶנּוּ אִתִּי..."

השיבו על השאלות הבאות:

1. פירוש הביטוי 'בְּכִי רַע' (שורה 4) הוא:

א. מעט רע.

ב. בכי ללא הפסקה.

ג. במצב רע.

ד. בכי מיותר, לא צודק.

2. הַמְּשִׁימָה הַכְּבֵדָה עַל שְׁכֻמוֹ (שורה 10) – מה הייתה המשימה ומדוע הייתה כְּבֵדָה עליו?

3. הפירוש המתאים למילה **נִבְטָו** (שורה 23) בקטע הוא:

○ צמחו ○ נפלו. ○ נראו, נשקפו. ○ התיישנו.

4. העתיקו מהקטע 6 מילים ממשפחת המילים: שליחות.

5. בשורה 23 כתוב: פֶּאֶשֶׁר נִכְנָס, עֲמַד מִשְׁתָּאָה –

א. במקום המילה מִשְׁתָּאָה אפשר לכתוב:

○ מתפלא ○ משתומם ○ תמה ○ כל התשובות נכונות

ב. מדוע עמד האיש – המשולח מִשְׁתָּאָה?

6. בשורות 41-42 כתוב: אֵךְ עִם פְּטִיכְתּוֹ הִיִּיתִי כְּצִפּוֹר דָּרוֹר - לָמָּה הַכוּנָה בַּמִּשְׁפָּט זֶה?

7. מה גרם ליהודי להרהר על מצבו הרוחני?

8. בשורה 41 כתוב: סָבָא הִקְפִּיד עַל קִיּוֹם הַמְצֻוֹת עַד לְקוּצוֹ שֶׁל יוֹ"ד -

למה הכוונה בביטוי קוּצוֹ שֶׁל יוֹ"ד?

א. כתיבת מילים באותיות קטנות ביותר.

ב. הקפדה יתירה על כתיבת תפילין כהלכתן.

ג. פרט קטן ביותר, פרט חסר חשיבות.

ד. הקפדה על קיום הסכמים ככתבן וכלשונם.

9. מדוע הציב היהודי את בקבוק השמן המנופץ בסלון ביתו המפואר?

10. השוו בטבלה בין שליחותו של המשולח לבין שליחותו של 'גיבור הסיפור'.

המשולח	המשולח	גיבור הסיפור
המשלח		
מוצא השליחות	ארץ ישראל	
יעד השליחות		
מטרת השליחות		
תוצאות השליחות		